

Andrzej Tarlecki

Kandydat na Rektora
Uniwersytetu Warszawskiego
w kadencji 2020-2024

PROGRAM DZIAŁANIA

UNIwersytet
Warszawski

Chcę rozwijać dobrze zarządzany Uniwersytet o znaczącej pozycji międzynarodowej, prowadzący badania, których wyniki mają szeroki oddźwięk w świecie nauki i poza nim, oferujący kierunki studiów dla najbardziej wymagających studentów, przyciągający najlepszych naukowców i młodzież otwartą na podejmowanie różnego rodzaju wyzwań.

Dziś, gdy pandemia odmieniła nasze otoczenie, długoterminowe uwarunkowania i codzienne działanie, trzeba dodać kluczowy priorytet: Uniwersytet musi zapewniać członkom naszej społeczności **pewność i stabilność** zatrudnienia, wynagradzania, możliwości rozwoju, prowadzenia kształcenia i badań, a studentom i doktorantom także zdobywania wiedzy i budowania perspektyw na przyszłość.

Mamy dziś dobre podstawy, by taką wizję Uniwersytetu skutecznie realizować. Mamy dobrą, umocnioną w ostatnich latach sytuację finansową. Wspólnie wypracowaliśmy i przyjęliśmy nowy Statut UW. Realizujemy inwestycyjny program wieloletni „Uniwersytet Warszawski 2016–2025”, wygraliśmy konkurs „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”, jesteśmy członkiem sojuszu uniwersytetów europejskich 4EU+. Konsekwentne wykorzystanie tych osiągnięć to doskonała szansa na realizację wyżej nakreślonych celów.

Jako szansę traktuję też obecną lekcję stanu pandemii. Z konieczności, w szybkim tempie wprowadzaliśmy w ostatnich miesiącach wiele zmian: nauczanie w trybie zdalnym, prowadzenie badań w tych specjalnych warunkach, procedury oparte o komunikację elektroniczną, działanie administracji i obsługi w trybie pracy zdalnej i systemu dyżurów. To dobry punkt wyjścia dla usprawnienia naszego działania także na przyszłość.

Te szanse chcemy, możemy i musimy wykorzystać!

Najcenniejszym atutem Uniwersytetu jest uniwersytecka społeczność i tworzący ją ludzie. Są wśród nas wybitni naukowcy, świetni dydaktycy, sprawni i doświadczeni administratorzy. Przyciągamy wspaniałych studentów i doktorantów. Uniwersytet musi zapewniać im dobre warunki pracy i kształcenia, możliwości działania i rozwoju. ***Nie będzie sukcesu Uniwersytetu bez sukcesów jego studentów, doktorantów i pracowników!***

Poniżej przedstawiam niektóre moje zamierzenia i zadania w wybranych obszarach działania Uniwersytetu. O wielu z nich pisałem i wypowiadałem się już pełniej. Wobec ograniczonego miejsca wiele też spraw muszę tu pominąć. Po dalsze szczegóły zapraszam na moją stronę internetową: www.tarlecki.pl.

Wspólne działanie: wspólnie wypracowana strategia, spotkania i otwarte drzwi, wymiana informacji

Uniwersytet to nasze wspólne dobro. Wspólnie też powinniśmy określać najważniejsze cele i wypracowywać najważniejsze decyzje. Ważnym zadaniem w najbliższym roku będzie wypracowanie w drodze szerokich konsultacji, rozmów i dyskusji nowej strategii Uniwersytetu.

Za niezbędne uważam regularne spotkania władz rektorskich z kolegialnymi gremiami uniwersyteckimi, ale też otwarte spotkania ze społecznością akademicką. Będę kontynuował praktykę „otwartych drzwi”, stałego zaproszenia i gotowości do spotkań i rozmów – czy to bezpośrednio, czy on-line – o wszystkich uniwersyteckich sprawach i indywidualnych problemach.

Znacznej poprawy na Uniwersytecie wymaga przepływ informacji. Od strony technicznej, bazując na już istniejących elementach, ważna będzie budowa czytelnej i jasno ustrukturalizowanej uniwersyteckiej platformy informacji i wymiany doświadczeń i pomysłów.

Badania: różnorodność dyscyplin, priorytetowe programy wielodzinowe, bieżące wsparcie, współpraca z otoczeniem

Ambicją Uniwersytetu jest stały rozwój badań w naukach humanistycznych, społecznych, ścisłych i przyrodniczych (a także, we współpracy z WUM, medycznych). Naszą siłą jest i pozostanie różnorodność prowadzonych badań, powiązana z realną autonomią badawczą naukowców. Oznacza to akceptację różnic między dziedzinami, ich stylami pracy i kryteriami oceny, a także potrzebami i niezbędną infrastrukturą – a więc i różne ukierunkowanie niezbędnego wsparcia. Nie jest rolą władz rektorskich proponowanie konkretnych przedsięwzięć badawczych, ale zapewnienie możliwości realizacji takich działań, szczególnie w dyscyplinach, gdzie trudniej o dodatkowe środki zewnętrzne.

Jednocześnie dla pełnego wykorzystania uniwersyteckiego potencjału różnorodności chcę zaoferować ramy organizacyjne (i finansowe) dla projektów wykraczających poza zakres konkretnej dyscypliny i jednostki organizacyjnej.

W ramach Inicjatywy Doskonałości ważna będzie realizacja badań skupionych wokół pięciu priorytetowych obszarów badawczych. Jest w nich miejsce i na badania specjalistyczne, i na współpracę naukowców z różnych dyscyplin i dziedzin. Zakres tych badań będzie rozszerzany i, wierzę, doprowadzą one do naprawę znaczących wyników.

Program Inicjatywy Doskonałości obejmuje też szerokie wsparcie zespołów i badaczy, też studentów i doktorantów, w ich „codziennej” działalności badawczej. Już działa i będzie rozwijany system „mikrograntów” oferujący dofinansowanie publikacji, kontaktów międzynarodowych, wizyt i staży naukowych, wstępnych badań i przygotowania wniosków grantowych, itp.

Nowością będzie systemowe wsparcie dla badań motywowanych potrzebami społecznymi i gospodarczymi. Już dziś uruchamiamy to dla badań związanych z pandemią COVID-19. To tylko jeden z aspektów naszych kontaktów z otoczeniem. Ważne są też choćby wspólne projekty i prace na zlecenie podmiotów zewnętrznych, nasz udział w debatach społecznych, czy popularyzacja i promocja nauki.

Kształcenie: różnorodność oferty dydaktycznej, indywidualizacja i elastyczne programy, wykorzystanie zdalnego nauczania

Priorytetem Uniwersytetu pozostaje realizowane na najwyższym poziomie kształcenie studentów i doktorantów. Nasza oferta dydaktyczna jest niezwykle szeroka – i to dobrze. Na Uniwersytecie jest miejsce na studia „masowe”, ale także na niemal niszowe, ale ważne, kierunki studiów. Zawsze jednak kluczem jest kształcenie najlepszych, w ścisłym powiązaniu z najnowszą wiedzą i badaniami naukowymi. Chcemy przyciągać najlepszych i najzdolniejszych, oferując im perspektywę realizacji swoich ambicji. Musimy stawiać wysokie wymagania wszystkim przyjmowanym na studia, minimalny wymagany wynik rekrutacyjny trzeba znacznie podwyższyć.

Mniej liczne grupy, łatwość bezpośredniego kontaktu z badaczami i wykładowcami, indywidualizacja kształcenia i elastyczne kształtowanie programów studiów, także udział w badaniach to możliwości, które powinny być szeroko dostępne dla naszych studentów, a na studiach magisterskich wręcz wpisane w programy kształcenia. Odpowiednie zachęty, w szczególności do podejmowania indywidualnej opieki nad studentami, chcę wprowadzić na trwałe do systemu oceniania i wynagradzania nauczycieli akademickich.

Ważne zmiany w procesie kształcenia powinny przynieść obecne doświadczenia związane z wprowadzeniem zdalnego trybu nauczania. Warto zastanowić się, jakie elementy kształcenia on-line zachować. Wiele się w tych miesiącach nauczyliśmy, poznaliśmy nowe narzędzia i metody pracy na odległość, pojawiły się liczne nagrania wykładów i materiały przygotowane on-line – wykorzystajmy to i w przyszłości, by lepiej i efektywniej prowadzić zajęcia w uniwersyteckich murach.

Sprawy studenckie: *współdecydowanie, stypendia i wsparcie finansowe, infrastruktura i akademiki*

Liczę na aktywność studentów w kształtowaniu oferty dydaktycznej. Ważny jest ich udział w pracach i decyzjach koleżeńskich uczelnianych gremiów i bieżąca współpraca z władzami Uczelni wszystkich szczebli. Doskonalić trzeba ankiety studenckie, oceniające poszczególne zajęcia, i cały system ocen pracy dydaktycznej.

Zamierzam poszerzyć system finansowego wsparcia studentów. Zgodnie z zapowiedzią, muszą być zapewnione odpowiednie środki na zapomogi dla studentów w szczególnie trudnej sytuacji, jakże ważne, gdy stan pandemii pogłębia istniejące i wcześniej problemy. Za niezbędne uważam uzupełnienie systemu stypendiów naukowych o rozwiązania pozwalające nagradzać najlepszych, bez ograniczania liczby stypendystów dla poszczególnych kierunków i lat.

Zwiększonego finansowania wymagają też rozmaite formy działalności studenckiej. Choć nie zamierzam wnikać w studenckie decyzje o podziale przeznaczonych na to środków, uważam, że szczególne znaczenie ma studencki ruch naukowy – i samodzielne pomysły i inicjatywy, i udział studentów w prowadzonych na Uczelni badaniach.

Inwestycje i remonty to środek do istotnej poprawy warunków studiowania i pracy całej uniwersyteckiej społeczności – w tym warunków bytowych studentów i doktorantów. Remonty wielu uniwersyteckich budynków, także akademików, realizowane są stale i będą przyspieszone. Znaczącą poprawę naszej infrastruktury, w tym liczby miejsc w akademikach i ich standardu, przyniesie realizacja programu wieloletniego.

Doktoranci: *szkoły doktorskie, rekrutacja i programy kształcenia, badania, stypendia*

Szkoły doktorskie działają od roku. Po pierwszych doświadczeniach, analizy i zmian wymagają zapewne procedury (i terminy) rekrutacji i ramowe programy kształcenia doktorantów. Doceniając rolę obowiązkowych zajęć wspólnych, uważam, że nie mogą one zdominować kształcenia specjalistycznego i badań prowadzonych w jednostkach. Musimy lepiej pogodzić wymogi ogólne ze specyfiką kształcenia i badań w poszczególnych dyscyplinach i z integracją doktorantów z zespołami badawczymi w jednostkach.

Doktoranci ze szkół doktorskich i z wydziałowych studiów doktoranckich prowadzą badania w ramach działalności jednostek. Także na ten cel przekazywane będą do jednostek odpowiednie środki. Uzupełnienie stanowić będzie finansowanie wspólnych elementów kształcenia w szkołach doktorskich, działania w ramach Inicjatywy Doskonałości, oraz szeroki udział doktorantów w realizacji finansowanych zewnętrznie projektów badawczych.

Ważną częścią kształcenia doktorantów są kontakty z krajowym i międzynarodowym środowiskiem badawczym. Za niezbędne minimum uważam zapewnienie wszystkim doktorantom możliwości udziału w przynajmniej jednej szkole letniej czy konferencji naukowej.

Oferowane doktorantom warunki finansowe obejmą ustawowo zapewnione stypendia w szkołach doktorskich, ale też już zaplanowany, stopniowy wzrost stypendiów dla doktorantów studiów wydziałowych. Wspólne dla wszystkich doktorantów są istniejące możliwości odpłatnej dydaktyki i badań finansowanych z projektów.

Dodam też, co oczywiste: wszelkie decyzje dotyczące doktorantów będą podejmowane przy współpracy z nimi.

Współpraca międzynarodowa: kontakty badawcze i dydaktyczne, wspólne kierunki studiów, współpraca on-line

Wysoka jakość badań i dydaktyki wymaga dalszego otwarcia Uniwersytetu na współpracę międzynarodową: udziału w międzynarodowym życiu naukowym i przedsięwzięciach badawczych, wymiany studenckiej, współpracy dydaktycznej, a także wymiany doświadczeń i współpracy administracji. Uczelnia musi zapewniać na to środki, a także otwierać się szerzej na pracowników i studentów z zagranicy. Te cele to jeden z priorytetów programu Inicjatywy Doskonałości i, oczywiście, sojuszu 4EU+.

W ramach sojuszu 4EU+ powinniśmy doprowadzić do powstania w pełni międzynarodowych kierunków studiów, z programami obejmującymi kształcenie w kilku uniwersyteckich ośrodkach.

Ostatnie miesiące zmieniły charakter międzynarodowej współpracy. Zawieszono wzajemne wizyty, konferencje i inne przedsięwzięcia w dotychczasowej postaci. Nie ma jednak próżni: intensywnie rozwijają się formy współpracy, spotkań, seminariów i konferencji w trybie zdalnym. Trzeba podjąć działania, by i w tym aktywnie uczestniczyć, realizując nowe pomysły i inicjatywy.

Wsparcie administracyjne: elektroniczny obieg dokumentów i podejmowania decyzji, uproszczenie procedur, zarządzanie budynkami

Okres ostatnich miesięcy przekonał nas, jak wiele administracyjnych procedur można uprościć i usprawnić, wykorzystując choćby dostępne możliwości informatyczne. To tylko punkt wyjścia dla budowy i wdrożenia elektronicznego systemu obiegu dokumentów i podejmowania decyzji. Jego elementy już powstają i obejmować powinny krok po kroku kolejne obszary uniwersyteckich procedur.

Oczekiwane warunki pracy, badań i kształcenia na Uniwersytecie wymagają dobrej, dobrze zarządzanej i obsługiwanej infrastruktury. Nie do utrzymania jest obecna różnorodność modeli odpowiedzialności administracyjnej, finansowej i technicznej za poszczególne budynki. Ten problem wymaga pilnie systemowych rozwiązań, szczególnie w perspektywie realizacji i przekazywania do użytku kolejnych inwestycji.

Sprawy pracownicze: stabilność zatrudnienia, standardy etyczne, ścieżki kariery i rozwoju, ocena pracowników, szkolenia

Uniwersytet musi być pracodawcą rzetelnym, tworzącym stabilne warunki do efektywnej i pewnej pracy. Nie może tu być miejsca na niewłaściwe traktowanie pojedynczych osób czy grup. Stale dbać trzeba o promocję najwyższych standardów etycznych, równości i poszanowania praw wszystkich osób, i przeciwdziałanie wszelkim przejawom nierównego traktowania czy dyskryminacji. To oczywiście dotyczy nie tylko pracowników, ale też studentów i doktorantów, całej uniwersyteckiej społeczności.

Zgodnie z nowymi regulacjami powstaje system polityki kadrowej wobec nauczycieli akademickich. Działają uproszczone procedury awansów, przedłużenia zatrudnienia i zmiany grupy pracowniczej. Podkreślę: uproszczenie procedur nie oznacza obniżenia merytorycznych kryteriów i wymagań, czy zaniechania dbałości o wysokie standardy zatrudnienia na Uniwersytecie. Temu też służą zasady prowadzenia otwartych konkursów przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich i wprowadzane obecnie (choć na czas stanu pandemii zawieszono) procedury oceny okresowej.

Niezbędne jest tworzenie jasnych ścieżek rozwoju i awansu, też finansowego, pracowników administracji i obsługi wszystkich szczebli. Musi to być powiązane z mechanizmami rzetelnej oceny, służącej poprawie jakości i satysfakcji z wykonywanej pracy. Chcę kontynuować rozwój systemu podnoszenia kompetencji i szkoleń, zarówno dla pracowników administracji i obsługi, jak i nauczycieli akademickich. Szczególne znaczenie ma oferta wsparcia i rozwoju umiejętności dydaktycznych.

Podkreślę raz jeszcze: w obecnej sytuacji kluczowe jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa, stabilności i przejrzystości kryteriów zatrudnienia i pewności wynagradzania, przy utrzymaniu szerokiej możliwości indywidualnego rozwoju.

Na zakończenie:

Przedstawione wyżej zamierzenia i plany nie obejmują wszystkich obszarów i aspektów działania Uniwersytetu, ani wszystkiego, co uważam za niezbędne – choć starałem się zasygnalizować przynajmniej sprawy najważniejsze. Nadchodzące lata będą pełne wyzwań i trudnych decyzji, przed którymi staną nowe władze Uniwersytetu i cała uniwersytecka społeczność.

Jestem przekonany, że decyzje i wybory, których trzeba będzie dokonywać, muszą być oparte o jasne zasady, przejrzyste procedury i merytoryczne kryteria, ale też o znajomość Uniwersytetu w całej jego różnorodności i o doświadczenia ostatnich lat, także te obecne, związane z zarządzaniem Uniwersytetem w trudnym czasie pandemii. To niezbędny punkt wyjścia, by bezpiecznie i odpowiedzialnie kierować naszą Uczelnią w nadchodzącej kadencji.

Chcę z pełnym zaangażowaniem to zadanie wspólnie z Państwem, wspólnie z całą uniwersytecką społecznością, dobrze realizować!